

וירא | הרב אלהנן לוי ראש ישיבת תמ"ר

בס"ד

בפרשתנו אנו קוראים על עקידתו של יצחק אבינו. ידוע המדרש במסכת שבת, בו פונה הקב"ה לעתיד לבוא אל האבות לאחר שעם ישראל חוטא. אברהם ויצחק אומרים לו – 'ימחו על קדושת שמך', ויצחק אבינו אומר להקב"ה – 'כולם עלי, הא קריבית נפשי קמך..'. יצחק מוכן לקחת על עצמו את כל החטאים של עם ישראל, הרי מסרתי את הנפש לפניך.

דווקא יצחק אבינו, שמידתו מידת הדין, שמוסר את נפשו באופן שלמעלה מטעם ודעת, מסוגל לראות באופן עמוק את הפנים של כל יהודי ולכן דווקא הוא יכול לקחת על עצמו את החטאים של עם ישראל.

האדמו"ר מפיאסצנה שהוא עצמו מסר את הנפש בשואה, בספרו הקדוש 'אש קודש' (שכידוע אלו שיחות שניתנו מפי האדמו"ר ממש בתוככי הגטו בוורשא), מבאר מדרש זה באופן מיוחד ומפעים.

ראשית הוא שואל – מדוע מדרש זה מדבר רק לעתיד לבוא? מדוע יצחק לא יאמר דבר זה, כבר בחורבן בית ראשון, בית שני וכו'?

על מנת להסביר זאת, מקדים האדמו"ר מפיאסצנה – בכל מצווה ופעולה שיהודי עושה יש שלוש קומות – מחשבה דיבור ומעשה. כל מצווה שאנו עושים צריכה להיות מורכבת מקומות אלו – בתחילה המחשבה, הרצון שלנו בקיום המצווה, אח"כ הדיבור ולבסוף הביטוי החיצוני של המחשבה והדיבור במעשה בפועל.

בעקידת יצחק, היו המחשבה, והדיבור של יצחק למסור את הנפש, אך הקומה של המעשה לא התרחשה. אברהם מקבל ציווי – 'אל תשלה ירך אל הנער...' – הייתה חסרה קומת המעשה. על זה אומר האדמו"ר מפיאסצנה –

'אבל מעשה אבות סימן לבנים, והתחלה לעבודת ישראל הייתה.. לכן גם העקדה לא ניסיון ליצחק לבד הייתה רק ההתחלה לעבודה של מסירות הנפש לה' ולישראל.. לכן כל מעשה ישראל הנהרגים ע"י עכו"ם שהוא להפך, מעשה בלא מחשבה, תשלום לעקדת יצחק היא, ששם הייתה ההתחלה מחשבה ורצון וכאן סיום הפעולה – היינו שהעקידה וכל הנהרגים מבנ"י אח"כ מעשה אחד הוא.'

חידוש גדול אומר האדמו"ר – כל יהודי שמוסר את הנפש על ישראל הוא ממש משלים את עקדת יצחק, הוא משלים את הקומה של 'המעשה' וכך יוצר שלמות בפעולה של 'עקדת יצחק'. אין יהודי שמוסר נפש באופן פרטי, לבד. עקדת יצחק פתחה לנו עבודה שלמעלה מטעם ודעת שמחברת יחד את כל מי שמסר נפשו על קידוש ה', ואף בלא כוונה ודיבור כלל.

נסיים בדבריו המצמררים –

'לכן רק לעתיד, שיהיה במהרה בימינו, שכבר ישלמו בפועל כל הנהרגים לה', שהוא תשלום עקדת יצחק, יאמר יצחק 'הא קריבית נפשי קמך' בפועל, עם כל אלו שהשלימו פעולתי פעולת הקרבה!'